

Ei saa me läbi Lätita

Giacomo Puccini ooper "Manon Lescaut"

Dirigent Arvo Volmer, lavastaja Andrejs Žagars (Läti Rahvusooper).

Osades Aile Asszonyi / Heli Veskus, Mart Madiste / Carlo Barricelli (Itaalia), Rauno Elp / Jassi Zahharov, Oliver Kuusik / Urmas Põldma, Märt Jakobson, Aleksander Arder / Andres Köster, Juuli Lill / Teele Jõks jt.

4. ja 5. novembril Rahvusooperis Estonia.

"Manon Lescault" oli Puccini esimene ooper, võitis pärast esietendust 1893. aastal kohe publiku soosingu ja on siiani paljude ooperimajade mängukavas. Selle peategelaste tuline, meeleheitlik, hukatuslik armastus asetab Manoni ja des Grieux' kõrvuti selliste kuulsate armastajatega nagu Romeo ja Julia, Dido ja Aeneas, Tristan ja Isolde.

Üks Läti tunnustatumaid ooperilavastajaid **Andrejs Žagars** oli tegevuse roko-koostajast lõpust toonud eelmise sajandi kuuekümnendate Lõuna-Prantsusmaale. Sellised transformatsioonid eeldavad lavastajalt alati põhjalikku kaalumist – kas sündmuste asetamine teise sajandisse ja eetilisse konteksti on ikka õigustatud. Tundub veidi kummaline tänu Brigitte Bardot'le vabameelse kuulsuse saavutanud linnas neiu sunniviisiline kloostrisse saatmine. Teisest küljest – pole miskit

uut siin päikese all – tõeliste tunnete mahasurumine ja vahetamine läikivate asjade vastu lõppes traagiliselt 250 aastat tagasi ja lõpeb ka edaspidi. Hea lavastajapoolne leid oli Manoni armukese rikkur de Ravoire' (**Mart Lauri** ilmekas osatäitmine) võrgutustehnika – kui võimlud armukesele piisaval hulgal kauneid kingi, siis võid oma võidus mõne aja kindel olla.

Üldiselt on Žagars hakkama saanud hästi toimiva lavastusega, mille õnnestumisele aitas kaasa kunstnik **Renate Lorence** ajastutruu lavakujundus.

Segadust tekitas neljanda vaatuse lavapilt lõbustuspargi atraktsiooni meenutava tossava lennukiga, mis esmapilgul näis olevat hädamaandunud polaarsel jääväljal, esiplaanil lumekuhi. Kui des Grieux hakkas külmetavale Manonile minu imestuseks hangest lund peale kühveldama, selgus, et lume asemel oli tegemist hoopis valge langevarjuga ja armastajapaar oli sootuks kõrbes maandunud. Žagars on osanud tegelased panna laval loomulikult suhtlema, nende omavahelised seosed on hõlpsasti adutavad. Oma panuse lavastuse kordaminekuks andsid kostüümikunstnik **Kristina Pastenaka** disainitud erakordselt ilusad rõivad, mis pakkusid publikule silmarõõmu, sobisid artistidele ülihästi ega teinud kellestki naeruväärset tola. Ja üllatus-üllatus – ometi kord oli Estonia lava valgustatud nii, et etendus ei meenutanud

FOTO HARRI ROSPU

KIRG LÕOMAS HELEDA LEEGIGA: Heli Veskus (Manon Lescaut) ja Carlo Barricelli (Renato des Grieux) duetid teenisid vaheaplause tundelise esituse eest.

Jaapani varjuteatrit, kummardus siinkohal valguskunstnik **Kevin Win Jonesile**.

Tunnustust tuleb jagada ka koorile, selle liikmed olid kõik individuaalselt karakteriseeritud ja said oma rollidega suurepäraselt hakkama. **Hirvo Surva** on koormeisteri ametis olles osanud oma hoolealustesse süstida elurõõmu ja professionaalset loomistahet, nii et see kiirgub ka saali. Dirigent **Arvo Volmeri** kindlalt juhitud orkester oli täpne, kuigi, eriti esimese vaatuse ajal, mängis kohati lauljatest üle.

Ei mäletagi, millal nägin viimati sama lavastuse kahte enam-vähem võrdselt tugevat koosseisu. Püüdsin küll lemmiku valida, aga ei suutnud. **Juuli Lill** tegi äärmiselt nauditava etteaste Lauljana – suurepärase vokaal ja sensuaalne kehakeel tee-

nisid publikult tunnustuse. Tantsuõpetaja rollis olnud **Andres Köster** võiks vabalt järgmise aasta TV-show's "Tantsud tähtedega" võtta üle hr Kiigajaami ülesanded. Manoni vennana tegi usutavama ja vokaalselt tugevama rolli **Jassi Zahharov**, **Rauno Elp** jäi manipuleeriva Lescaut'na lahjaks, ka tema vanamoodsalt teatraalne liikumine langes kontekstist välja.

Üllatuse valmistas **Mart Madiste** (kes nägi esimeses vaatuses välja kui noor Jaak Joala) des Grieux' osas – tasemel vokaalne sooritus koos näitlejameisterlikkusega andis hästi edasi armunu siseheitlusi. Teisel etendusel laulis Manoni armastatu osa **Carlo Barricelli** ja seda ehtitaallasliku tulisusega, tema ilus ja dramaatiliselt jõuline hääling ning meisterlik laulmine ajasid judinad peale. Peategelasi kehastasid meie rahvusooperi võimekad sopranid – esimesel etendusel **Aile Asszonyi** ja teisel **Heli Veskus**, mõlemad ka hea näitlejaandega solistid, kes laulsid ja mängisid *piccola donna innamorata* (väike armunud naine, it k, Puccini väljend Manoni kohta) kirglikult välja. Võluvalt tibilik oli Asszonyi teise vaatuse stseen *gay*dest trendijuuksuritega, Veskuse ja Barricelli vaheline dramaatiline kirg loomas heleda leegiga. Kõik neli teenisid aplause aariate ja duettide tundeliste esituste eest, mõlema paari vaheline armuleek ja traagika jõudis publiku iga meeleni.

Toomas Zupping